

ПОВІДОМЛЕННЯ. РЕЦЕНЗІЇ. ОГЛЯДИ

УДК 94(477) «2016»

Бакалець О. А.

**IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«БАРСЬКА ЗЕМЛЯ ПОДІЛЛЯ: ЄВРОПЕЙСЬКА СПАДЩИНА
ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

9-10 вересня 2016 р., в рамках святкування 150-річчя з дня народження М. С. Грушевського, 615-ї річниці першої документальної згадки про місто Ров, 475-ї річниці з часу надання місту Бар магдебурзького права, на базі Барської міської ради та Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського, відбулася IV Міжнародна науково-практична міждисциплінарна конференція «Барська земля Поділля: європейська спадщина та перспективи сталого розвитку».

Організаторами такого представницького форуму виступили голова Вінницької обласної ради А. Д. Олійник, автор проекту – О. А. Бакалець, Барський міський голова А. А. Цицюрський, керівник Центру соціокультурного проектування МТПЛ, співавтор проекту М. М. Мосунов, директор Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському НУ ім. І. Огієнка, д. і. н., проф. Л. В. Баженов. Також до проведення конференції приєдналися представники Київського НУ будівництва і архітектури, Київського університету ім. Б. Грінченка, Інституту історії, етнології і права Вінницького ДПУ ім. М. Коцюбинського, Вінницької обласної наукової універсальної бібліотеки м. К. Тімірязєва, Барської РДА, Барської райради, Барського ГПК ім. М. Грушевського, Барської районної бібліотеки, Польського Дому.

До заходу долучилися 56 учасників з наукових установ та вишів України і Польщі – історики, краєзнавці, мистецтвознавці, бібліотечні, музейні працівники, філософи, політологи, біологи, екологи, архітектори, представники депутатського корпусу та місцевого самоврядування, серед них 16 докторів наук, професорів (Л. В. Баженов, М.Ф. Дмитрієнко, Ю. А. Мицик, В. М. Скляр, О. Я. Пилипчук, В. В. Тельвак, Ф. М. Кирилюк, В. В. Гоцуляк, В. О. Доценко, О.І. Курок, І. М. Романюк, Ю. А. Зінко, Г. В. Дефорж, М. В. Йолтуховський, В. О. Шапринський, С. Д. Гальчак), 15 докторантів і кандидатів наук, 3 магістри, 2 студенти, 4 наукових співробітники музеїв, 3 – бібліотек, 20 вчителів історії ЗОШ I-III ступенів та коледжів Барського району Вінниччини.

Перед початком пленарного засідання учасники заходу мали можливість переглянути виставку наукову літературу, відеоматеріали попередніх трьох міжнародних конференцій, фотовиставку Є. Меснянкіна «Бар історичний», взяли участь у презентації ілюстрованого путівника «Барський районний історичний музей» О. Бакальця, путівника для дітей «Старовинні фото міста» С. Мірчука, бібліографічного покажчика «Михайло Грушевський і Вінниччина (до 150-річчя від дня народження)».

Великий інтерес в учасників пленарного засідання викликали доповіді д. м. н., проф. М. Йолтуховського (м. Вінниця) про теоретичного осмислення та практичного втілення «Барська земля Поділля...» та д. і. н., проф. Л. Баженова (Кам'янець-Подільський), в якій доповідач розкрив історію поширення магдебургії на Поділлі та її вплив на сучасне міське самоврядування. У свою чергу, Ф. Медвідь (м. Київ) зупинився на осмисленні діяльності М. Грушевського на посаді голови НТШ; Барський міський голова А. Цицюрський проаналізував діяльність міського голови Бара початку ХХ ст. В. М. Шпаковича. Доктор біологічних наук, професор О. Я. Пилипчик (м. Київ) розкрив проблеми екологічної політики держави у Подільському регіоні.

Великий інтерес викликала доповідь д. і. н., проф. В. Скляра (м. Харків), який розкрив особливості етнічного складу та еволюцію мовної структури населення Бара та району за статистичними матеріалами Всеукраїнського перепису населення. Кандидат архітектури, доц.

Н. А. Лещенко (м. Київ) в ході стендової доповіді визначила сучасний напрямок розвитку міста Бар як соціокультурного та рекреаційного центру, запропонувала проект ревалоризації історичної частини міста. Професор Ф. Кирилюк (м. Київ) та стипендіат Вроцлавського університету В. М. Мельник (Вроцлав, Польща) зупинилися на особливостях формування специфічної української традиції міського та місцевого самоврядування.

Історичний сегмент пленарного засідання був репрезентований доповідями д. і. н., проф. Ю. Мицика та к. і. н. І. Ю. Тарасенко (м. Київ), що охарактеризували становище Бару в роки гетьманування Петра Дорошенка, коли місто перебувало в епіцентрі збройного протистояння Гетьманщини, Речі Посполитої, Османської імперії та Кримського ханства; а к. і. н. С. М. Єсюнін (м. Хмельницький) зупинився на особливостях розвитку промисловості у заштатних містах Подільської губернії у II пол. XIX ст. Завершила пленарне засідання доповідь директора Київського НДІ пам'яткоохоронних досліджень О. А. Пластицької, присвячена проблематиці історико-містобудівних досліджень м. Бара.

У подальшому учасники конференції продовжили роботу в чотирьох секціях. На першій (голова – В. М. Скляр, секретар – І. А. Зелененька) розглядалися питання Барської землі Поділля як об'єкту міждисциплінарних досліджень та суб'єкту інтеграції у євроатлантичний простір. Цікавим був виступ, к. і. н., доц. М. В. Гутник (м. Харків) про вихідця з Бару, математика В. Я. Буняковського. Друга секція (голова – Ф. М. Кирилюк, секретар – Н. І. Стрельбіцька) зосередила свою увагу на ролі міста Ров в соціокультурному розвитку Великого князівства Литовського і Королівства Польського, історичній пам'яті сучасної Барської землі Поділля, особливостях надання міській громаді Бару магдебурзького права.

На третій секції (голова – Ф. М. Медвідь, секретар – П. Н. Савчук) учасники розглянули доповіді про Михайла Грушевського як державного, політичного і громадського діяча, організатора української науки – дослідника історії і культури України та Барської землі Поділля, зокрема. Д. і. н., проф. В. В. Гоцуляк (м. Черкаси) наголосив на великій історичній спадщині, що зберігає свою актуальність й нині. Професор В. Тельбак (м. Дрогобич) та магістрантка В. Педич (Івано-Франківськ) виступили з доповіддю «Соціально-філософський дискурс Михайла Грушевського: проблема суб'єкта», яка викликала жваве обговорення. Досить глибоким за змістом та широким за практичним спрямуванням був виступ д. і. н., проф. І. Романюка (м. Вінниця), присвячений ролі і місцю Вінниччини в житті та діяльності М. Грушевського. Студент О. Пластун (м. Глухів) розкрив роль видатного історика як організатора освіти в добу УЦР.

Четверта секція проходила в приміщенні Польського Дому (голова – М. М. Мосунов, секретар – О. А. Крижанівський). Її тематика «Королева Бона Сфорца д'Арагона – нащадок досягнень італійської міської культури епохи Ренесансу та стратег утворення територіально-адміністративних об'єднань. Європейські практики демократизації суспільства та децентралізації влади для формування усталених спроможних територіальних об'єднань Барського краю Поділля».

Після підсумкового засідання, вироблення рекомендацій, учасники конференції переглянули експозиції музею Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського та Барського районного історичного музею. 10 вересня гості відвідали музеї та фортецю історико-архітектурного заповідника «Кам'янець-Подільський» та музей «Миньковецької держави» І. С. Мархоцького (директор – В. А. Захар'єв). За результатами роботи форуму вийшов збірник матеріалів конференції «Барська земля Поділля: європейська спадщина та перспективи сталого розвитку» (250с.).

The IV International Scientific-practical cross-Disciplinary conference “Bar land of Podilia: European heritage and prospects of consistent development” was held in September, 9-10, 2016 housed by Bar Town Council and Bar Humanitarian Pedagogical College to honour the 150th anniversary of M. S. Hrushevsky, the 615th anniversary of the first documentary mention of the town of Rov, the 475th anniversary of giving the Magdeburg rights to Bar.

Among sponsors of such a representative forum were the Head of Vinnytsia Region Rada, the Head of the Organizing Committee A. D. Oliynyk, the author of the project, the candidate of historical sciences, Senior Lecturer in History, Legal Studies and Teaching Methods in Hlukhiv O.Dovzhenko NPU, the external doctoral candidate of the Department of special branches of History Science and electronic information resources of the Institute of History of the National Ukrainian Academy of Sciences, a member of National Community of local history experts O. Bakalets, Bar Town Head A.A. Tsytsiurskyi, the Head of Center of Social project development of International Society for Human Rights, a collaborator of the project M.M. Mosunov, the principal of the Center of Research of history of Podilia of the Institute of History of NAS of Ukraine of Kamianets-Podilsk National University of I. Ohiyenko, the Doctor of Historical Sciences, Professor L.V. Bazhenov.

56 participants from scientific institutions and higher establishments of Ukraine and Poland took an active part in the conference. They were historians, local history experts, fine art experts, librarians, museum curators, philosophers, political analysts, biologists, ecologists, architects, deputy corps and local self-rule representatives. Among them there were fourteen Doctors of Science, Professors, fifteen doctoral candidates and Candidates of Sciences, three Masters, two students, four museum researchers, three library researchers, twenty History teachers of colleges and secondary schools of Bar district of Vinnytsia region.

The event was held with the support of Ministry of Education and Science of Ukraine, Ministry of regional development, building trade and Housing maintenance and utilities board of Ukraine, Center of cultural and social project development of International Society for Human Rights, the Center of Study of History of Podilia of the Institute of History of Ukraine of National Academy of Sciences of Ukraine, Vinnytsia Regional Council, Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical, Kyiv National University of Building and Architecture, Borys Hrinchenko Kyiv University, the Institute of History, Ethnology and Law of Mykhailo Kotsiubynsky Vinnytsia State Pedagogical University, Vinnytsia Regional Scientific Universal Library, Bar town council, Bar district state administration, Bar district council, Mykhailo Hrushevskyi Bar Humanitarian Pedagogical college, Bar district library, the Polish House.

Key words: Bar, conference, science collaboration.